ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΟΥΣΚΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 ΚΟΙΛΑΔΑ ΔΙΑΡΙΖΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 153(Ι)/2003 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ

Αρ. Φακ. 02.15.003.001 και 02.15.004.008.001

Η Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) Κοιλάδα Διαρίζου εξετάστηκε από την Ad-hoc Επιτροπή στις 03.02.2020. Το προτεινόμενο έργο αφορά τη δημιουργία και λειτουργία δύο φωτοβολταϊκών πάρκων, συνολικής ισχύος 800kW το οποίο εξετάστηκε και αδειοδοτήθηκε το 2011 αλλά δεν υλοποιήθηκε (σχετική οικοδομική άδεια Αρ. 022542). Το έργο χωροθετείται εντός της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000, η οποία έχει χαρακτηρισθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας των Αγρίων Πτηνών 2009/147/ΕΚ, και πλησίον της «ΖΕΠ Χα-Ποτάμι» και της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (ΕΖΔ) «Χα-Ποτάμι».

Στην αξιολόγηση της μελέτης έλαβαν μέρος μέλη με εξειδικευμένες γνώσεις της Ad-hoc Επιτροπής τα οποία είναι εκπρόσωποι των Τμημάτων Περιβάλλοντος, και Δασών, Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΟΚ) και του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria).

1. Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση

Το προτεινόμενο έργο αφορά τη δημιουργία και λειτουργία δύο φωτοβολταϊκών πάρκων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συνολικής ισχύος ~800 kW. Τα πάρκα θα αποτελούνται από 672 και 2.184 πλαίσια, αντίστοιχα. Τα πλαίσια θα είναι ονομαστικής ισχύος 300 Wp και 275 Wp έκαστο, αντίστοιχα. Ο πρώτος σταθμός θα είναι συνολικής ισχύος 672 x 300 Wp = 201 kW και ο δεύτερος 2.184 x 275 Wp = 600 kW. Σημειώνεται ότι ο αιτητής εξέφρασε την πρόθεση να μειώσει το 2^{ο} Φ/Β από 600 kW σε 200 kW Το έργο χωροθετείται εντός ιδιωτικής γης, στα διοικητικά όρια της Κοινότητας Σουσκιούς στην Επαρχία Πάφου και εμπίπτει εντός της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000, σε εγκαταλελειμμένη γεωργική γη. Η περιοχή μελέτης όπως έχει ήδη αναφερθεί, εμπίπτει εντός των ορίων της «ΖΕΠ Κοιλάδα Διαρίζου» και πλησίον των περιοχών «ΖΕΠ Χα-Ποτάμι» και ΕΖΔ «Χα-Ποτάμι».

2. Χαρακτηριστικά της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000 και της Άμεσης περιοχής του έργου

Η Κοιλάδα Διαρίζου χαρακτηρίζεται από τον ομώνυμο ποταμό με την παρόχθια βλάστηση, λόφους με φρύγανα και μακκία βλάστηση και γεωργική γη με καλλιέργειες. Το ποτάμιο οικοσύστημα λόγω του γραμμικού του χαρακτήρα αποτελεί σημαντικό στοιχείο του τοπίου για τη συνεκτικότητα της περιοχής, απαραίτητο για τη μετανάστευση, τη γεωγραφική κατανομή και τη γενετική ανταλλαγή άγριων ειδών.
Η «ΖΕΠ Κοιλάδα Διαρίζου» (CY4000020) έχει έκταση 4.933 ha, η οποία καθορίστηκε για την διατήρηση, προστασία ή/και αποκατάσταση φυσικών ενδιαιτημάτων των ειδών του Παραρτήματος Ι της Ευρωπαϊκής Οδηγίας των Άγριων Πτηνών 2009/147/ΕΚ. Στη περιοχή ΖΕΠ έχουν καταγραφεί 114 είδη πτηνοπανίδας, από τα οποία 48 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ, με τα 9 να φωλιάζουν μόνιμα στην περιοχή ενώ τα υπόλοιπα είναι μεταναστευτικά.

Τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ αποτελούν: *Gyps fulvus* (feeding), *Aquila fasciata* (breeding - B), *Buteo rufinus* (B), *Coracias garrulus* (B), *Burhinus oedicnemus* (B), *Oenanthe cypriaca* (B), *Sylvia melanothorax* (B), *Emberiza caesia* (B), *Lanius nubicus* (B), καθώς και Passerine and Raptor bottleneck (RAPTOR BOTTLENECK: *Pernis apivorus*, *Falco vespertinus*, *Circus aeruginosus*, *Milvus migrans*, *Neophron percnopterus*, *Circaeutus gallicus*, *Circus macrourus*, *Circus pygargus*, *Accipiter nisus*, *Buteo buteo*, *Buteo rufinus*, *Aquila pomarina*, *Aquila heliaca*, *Aquila pennatus*, *Pandion heliaetus*, *Falco naumanni*, *Falco tinnunculus*, *Falco columbarius*, *Falco subbuteo*, *Falco cherrug*, *Falco peregrinus*).

Η ΖΕΠ Κοιλάδα Διαρίζου είναι μια από τις κύριες περιοχές αναπαραγωγής, 2-4 ζευγαριών του αρπακτικού *Buteo rufinus* (είδος της Οδηγίας). Επίσης, παλαιότερα στους γκρεμούς κοντά στο χωριό Αρμίνου, φώλιαζε και αναπαραγόταν το είδος της Οδηγίας, *Gyps fulvus*, αλλά σήμερα χρησιμοποιούν την περιοχή για τροφοληψία. Άλλα είδη αρπακτικών της Οδηγίας, που είναι καταγεγραμμένα να απαντούν στην περιοχή για αναπαραγωγή ή/και για τροφοληψία, είναι τα *Aquila fasciata* και *Falco peregrinus*. Επιπρόσθετα, στην περιοχή αναπαράγονται τα είδη *Coracias garrulous*, *Emberiza caesia* και τα ενδημικά *Oenanthe cypriaca*, *Sylvia melanothorax* και *Parus ater cypriotes*, όλα είδη του Παρ. Ι της Οδηγίας. Τα *C. garrulous* και *E. caesia* αποτελούν είδη χαρακτηρισμού της περιοχής. Επίσης, αξιοσημείωτη είναι η παρουσία του είδους *Francolinus francolinus*, σχετικά κοινό στην περιοχή, ενώ η Κύπρος βρίσκεται στο δυτικότερο άκρο εξάπλωσής του είδους και είναι ο μόνος αναπαραγωγικά ενεργός άγριος πληθυσμός του είδους, εντός των ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην περιοχή μελέτης απαντούν δύο τύποι οικοτόπου της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ οι 5330 «Θερμο-Μεσογειακοί και προ-στεππικοί θαμνώνες με Genista fasselata», και 9320 «Δάση με Olea και Ceratonia»:

- Οικότοπος «5330_Genista - Θερμο-Μεσογειακοί και προ-στεππικοί θαμνώνες με *Genista fasselata*». Οι θαμνώνες αυτοί θεωρούνται προ-δασικές κοινότητες και μπορεί να προέρχονται από υποβάθμιση λόγω φωτιάς ή βόσκησης της βλάστησης των μακί (οικότοπος 9320) ή να αποτελούν στάδιο διαδοχής της εγκατάστασης των μακί ή του πευκοδάσους (οικότοπος 9540). Ο οικότοπος αυτός έχει χαρτογραφηθεί σε μία θέση (η οποία όμως διακόπτεται από χωματόδρομους), συνολικής έκτασης 1,22 ha. Τμήμα (0,24 ha), όμως ο οικότοπος είναι υποβαθμισμένος από εργασίες που πραγματοποιήθηκαν κατά το παρελθόν για την αφαίρεση της βλάστησης. Ο μη υποβαθμισμένος οικότοπος 5330 χαρακτηρίζεται από σχεδόν 100% κάλυψη των θαμνώνων με κυρίαρχο είδος την G. Fasselata subsp. fasselata. Η κάλυψη της G. fasselata subsp. fasselata είναι τουλάχιστον 60%. Στη σύνθεση του τύπου οικοτόπου συμμετέχουν θάμνοι των φρυγάνων, όπως Cistus sp., Rhamnus sp., Lithodora hispidula subsp. versicolor και Thymbra capitata.
- Οικότοπος «9320 – Δάση με Olea και Ceratonia». Πρόκειται για αείφυλλους- σκληρόφυλλους θαμνώνες (Ceratonio-Rhamnion) της Θερμο-Μεσογειακής ζώνης, γνωστοί ως «μακί», ύψους τουλάχιστον 2 m και πυκνοί (κάλυψη τουλάχιστον 75%). Οι θαμνώνες αυτοί καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο τμήμα της φυσικής βλάστησης της περιοχής μελέτης (1,2 ha). Η κάλυψη των θαμνώνων είναι αρκετά μεγάλη (> 80%) εντός της περιοχής μελέτης. Κυρίαρχα είδη είναι η Olea europaea, Pistacia lentiscus και Ceratonia siliqua. Σημειώνεται ότι στο σχηματισμό του συγκεκριμένου οικοτόπου βοήθησε (πέραν από τις αγρελιές – Olea europaea) και η μικρή καλλιέργεια από ελιές εντός της περιοχής μελέτης, οι οποίες πλέον έχουν ενσωματωθεί μέσα στη φυσική βλάστηση.

Η χλωρίδα (κοινά) στην υπό μελέτη περιοχή, αφορά έντεκα taxa (9 είδη και 2 υποείδη) τα οποία είναι ενδημικά: *Allium willeanum, Anthemis tricolor, Asperula cypria, Carlina pygmaea, Centaurea calcitrapa* subsp. *angusticeps, Onopordum cyprium, Ptilostemon chamaepeuce* subsp. *cyprius, Onosma fruticosa, Onobrychis venosa, Rubia laurae* και *Teucrium micropodioides*. Η πανίδα της περιοχής αφορά τα είδη Αγρινό (*Ovis orientalis ophion*), η Φρουτονυχτερίδα ή αλλιώς Νυχτοπάπαρος (*Rousettus aegyptiacus*) και η νυχτερίδα Νανορινόλοφος (*Rhinolophus hipposideros*).

Η περιοχή μελέτης (2,9 ha) περιλαμβάνει τόσο φυσική βλάστηση (2,42 ha) κατά ένα μεγάλο μέρος, όσο και οδικό δίκτυο που διανοίχθηκε κατά το παρελθόν (2011) σε συνολική έκταση 0,45 ha, ενώ ένα πολύ

μικρό τμήμα (0,04 ha) είναι συναθρωπική βλάστηση, ως απόρροια των προηγούμενων επεμβάσεων (διαταράξεων). Στην περιοχή μελέτης έγιναν προκαταρκτικές χωματουργικές εργασίες το 2011 με σκοπό την κατασκευή πέντε οικιστικών μονάδων και δυο μικρών φωτοβολταϊκών πάρκων, έργα τα οποία δεν υλοποιήθηκαν.

3. Διαδικασία εξέτασης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ)

Η Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης εξέτασε τις επιπτώσεις που θα έχει το έργο στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ Κοιλάδα Διαρίζου. Κατά τη διάρκεια εξέτασης αξιολογήθηκαν οι επιπτώσεις που θα έχει το προτεινόμενο έργο (δημιουργία και λειτουργία δύο Φωτοβολταϊκών Πάρκων συνολικής απόδοσης ~800 kW), στα αντικείμενα προστασίας της προστατευόμενης περιοχής, στους στόχους διατήρησης, τις συσσωρευτικές επιπτώσεις σε συνδυασμό με άλλα έργα (συμπεριλαμβανομένων και των περιοχών του Δικτύου Natuta 2000 που γειτνιάζουν με την περιοχή π.χ. Χα Ποτάμι), καθώς και στη συνοχή και ακεραιότητα των περιοχών του Δικτύου Natura 2000. Σημειώνεται επίσης ότι, αξιολογήθηκαν τα σχετικά Διαχειριστικά Σχέδια για την περιοχή του Δικτύου Natura 2000, καθώς και τα στοιχεία και τις ίδιες γνώσεις των ειδικών της Ad hoc επιτροπής.

3.1. Επιπτώσεις από την υλοποίηση και λειτουργία του έργου

Το προτεινόμενο έργο αναμένεται να επηρεάσει 1,53 ha από τα 2,9 ha της συνολικής περιοχής μελέτης και 0,03% της συνολικής έκτασης της «ΖΕΠ Κοιλάδα Διαρίζου». Κατά την διάρκεια, των κατασκευαστικών έργων θα επηρεάσουν ο τύπος οικοτόπου 5330_Genista, όπου αναμένεται να επηρεαστεί 0,32 ha (υποβαθμισμένο μέρος), ενώ στο βόρειο τμήμα των τεμαχίου θα παραμείνει αδιατάρακτο 0,9 ha. Επιπρόσθετα επιπτώσεις με την εγκατάσταση του έργου αναμένονται και στον οικότοπο 9320 με απώλεια 1,20 ha, που βρίσκεται κυρίως στο νότιο τμήμα της περιοχής μελέτης.

Σχετικά με τη πτηνοπανίδα, οι επιπτώσεις αφορούν την απώλεια ενδιαιτημάτων τους καθώς και όχληση και απομάκρυνση των ειδών που χρησιμοποιούν την περιοχή για φωλεοποίηση και τροφοληψία. Από τα είδη χαρακτηρισμού, ο Τρυπομάζης (*Sylvia melanothorax*) και το Σιταροπούλι (*Emberiza caesia*) αναμένεται να επηρεαστούν κατά την διάρκεια δημιουργίας του έργου κυρίως λόγω απώλειας ενδιαιτήματος φωλεοποίησης. Τα αρπακτικά είδη, αναμένεται να επηρεαστούν λόγω απώλειας χώρου τροφοληψίας, αλλά και κυρίως λόγω συσσωρευτικών επιπτώσεων (υφιστάμενα έργα).

Το προτεινόμενο έργο αναμένεται να έχει συσσωρευτικές επιπτώσεις λόγω γειτνιάσεις του με το Αιολικό Πάρκο Ορειτών (περιοχή Natura ΖΕΠ Χα-Ποτάμι) η οποία βρίσκεται ανατολικά του υπό αξιολόγηση έργου σε κοντινή απόσταση (200 μ. περίπου). Οι επιπτώσεις εστιάζονται σε α) στην απώλεια των οικοτόπων 5330 και 9320 οι οποίο αποτελούν ενδιαιτήματα των ειδών της ΖΕΠ (τόσο για φωλεοποίηση όσο και για τροφοληψία), β) στην όχληση ειδών ορνιθοπανίδας των εν λόγω περιοχών Natura, λόγω της εγκατάστασης του φωτοβολταϊκού και γ) στις συσσωρευτικές επιπτώσεις σε συνδυασμό με άλλα έργα στην περιοχή. Σημειώνεται επίσης ότι σε απόσταση 700 m περίπου φωλιάζει το είδος Αετογερακίνα (*Buteo rufinus*).

4. Εντολή Αρ. 2. Υπουργού Εσωτερικών για ΑΠΕ

Το 2006 εκδόθηκε η *Εντολή Αρ. 2 του 2006 του Υπουργού Εσωτερικών, - Άρθρο 6 του Νόμου ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΝΟΜΟΣ,* όπου σύμφωνα με τις πρόνοιες της απαγορεύεται η χωροθέτηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

5. Συμπεράσματα

Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων για το έργο στην προστατευόμενη περιοχή ΖΕΠ Κοιλάδα Διαρίζου, καθώς στην γειτνιάζουσα προστατευόμενη περιοχή ΖΕΠ Χα - Ποτάμι, στα αντικείμενα προστασίας τους (είδη ορνιθοπανίδας) και τους στόχους διατήρησης τους, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη τη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, τις γνώσεις των ειδικών της Ad-hoc επιτροπής, καθώς και την Εντολή Αρ. 2 του Υπουργού Εσωτερικών (2006) η οποία απαγορεύει τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ).

Η μελέτη και τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι το έργο συσσωρευτικά θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στις προστατευόμενες περιοχές, και στα είδη χαρακτηρισμού, καθώς και στους στόχους διατήρησης τους. Οι επιπτώσεις αφορούν την απώλεια ενδιαιτημάτων ειδών πτηνοπανίδας (φωλεοποίησης και τροφοληψίας) καθώς και όχλησης και μετακίνησης των ειδών. Η υλοποίηση του προτεινόμενου έργου θα έχει συσσωρευτικές επιπτώσεις λόγω του αιολικού πάρκου Ορειτών (υφιστάμενη ανάπτυξη) στην προστατευόμενη περιοχή ΖΕΠ Χα-Ποτάμι, καθώς και σε συνδυασμό με την προτεινόμενη ανάπτυξη διαχωρισμού οικοπέδων (στα Κούκλια).

Συμπερασματικά, το έργο δεν μπορεί να προωθηθεί λόγω αθροιστικών συσσωρευτικών επιπτώσεων (υφιστάμενα και προτεινόμενα έργα) με την δημιουργία του, καθώς και της απώλειας ενδιαιτημάτων

(φωλεοποίησης και τροφοληψίας), και όχλησης διαφόρων ειδών πτηνοπανίδας. Επίσης, η Εντολή Αρ. 2 του Υπουργού Εσωτερικών (2006), απαγορεύει την εγκατάσταση ΑΠΕ εντός των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000.

Περιλαμβάνονται οι απόψεις των μελών της Ad hoc Επιτροπής (Παράρτημα Ι).

Μαρίνα Ξενοφώντος
Τμήμα Περιβάλλοντος

Μάιος 2020

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΟΠΟΚ

Δεν μπορούμε να είμαστε θετικοί για το εν λόγω Φ/Π για πολύ συγκεκριμένους και σοβαρούς λόγους όπως α) αυτό χωροθετείται εντος περιοχής Natura 2000 β) η όποια αδειοδότηση του θα παραβιάζει την σχετική εντολή του Υπουργού Εσωτερικών και αυτό ισχύει ανεξάρτητα εάν το μέγεθος του είναι μικρό η μεγάλο, είναι θέμα αρχής. Δεν μπορεί η εντολή να ερμηνεύεται κατά το δοκούν. Τι θα γίνει αν αύριο έλθουν άλλες παρόμοιες αιτήσεις στη ίδια περιοχή γ) οι συσσωρευτικές επιπτώσεις δεν αξιολογούνται λαμβάνοντας υπόψη μόνο το υπό εξέταση έργο αλλά και το τι σχεδιάζεται στην γύρω περιοχή (πχ. διαχωρισμός 319 οικοπέδων κλπ).

Κατά την άποψη μου, η σχετική αίτηση που βρίσκεται υπό εξέταση αποτελεί νέα άδεια και πρέπει να εξεταστεί ως τέτοια δηλ να μη γίνει οποιοιδήποτε σύνδεση με την προηγούμενη αίτηση που αφορούσε την ανέγερση 5 villas και σύγκριση των επιπτώσεων από τα δύο έργα.

Τέλος δεν πρέπει να γίνει οποιαδήποτε παρέκκλιση των δεσμεύσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας προς τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με το θέμα του αιολικού πάρκου.

Μυρούλα Χατζηχριστοφόρου

εκπρόσωπος ΟΠΟΚ

<u>Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας</u>

Σε σχέση με το πιο πάνω έργο επισημαίνεται ότι οι προηγούμενες άδειες που υπήρχαν έχουν λήξει, και οι αιτήσεις που βρίσκονται υπό εξέταση αποτελούν νέες άδειες.

Για το συγκεκριμένο ΦΠ δεν είμαστε υπέρ της κατασκευής του για μία σειρά από λόγους: εμπίπτει εντός περιοχής Natura 2000, αθροιστικές επιπτώσεις σε σχέση με άλλα έργα, αντίθεση με τη σχετική Εντολή του Υπ. Εσωτερικών.

Πανίκος Παναγίδης

Λειτουργός Υπηρεσίας Θήρας & Πανίδας

Terra Cypria

Όσον αφορά το συγκεκριμένο έργο αντιλαμβάνομαι ότι πρόκειται για ένα μικρό σχετικά πάρκο και οι μεμονωμένες επιπτώσεις του στα είδη καθορισμού μπορεί να μην είναι πολύ σημαντικές. Με προβληματίζει παράλληλα η αναφορά του Μάρτιν για ύπαρξη φωλιάς Αετογερακίνας κοντά και πόση επί πλέον ενόχληση θα προταθεί στο είδος.

Παράλληλα όμως πρέπει να σκεφτούμε πως βλέπουμε συναθροιστικά όλα τα έργα της γύρω περιοχής. Έχουμε το αιολικό πάρκο με τα γνωστά προβλήματα και τις δεσμεύσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για αποφυγή επιπλέον προβλημάτων . Επιπλέον υπάρχει και η αίτηση διαχωρισμού οικοπέδων εκτός της περιοχής N2K για την οποία πρόσφατα έκδωσε έκθεση ο Γενικός Ελεγκτής.

Παράλληλα σήμερα βρισκόμαστε σε μια φάση όπου η ανάπτυξη φωτοβολταϊκών πάρκων έχει πάρει πολύ μεγαλύτερες διαστάσεις σε όλη τη Κύπρο σε σχέση με το 2011. Ως αποτέλεσμα είχαμε και την έκδοση νέας εγκυκλίου από το Τμήμα Πολεοδομίας η οποία μας ανακοινώθηκε στη συνάντηση 5.4.2020 (επισυνάπτω την παρουσίαση) την οποία όμως δεν καταφέραμε να εντοπίσουμε.

Γενικά ως Ίδρυμα αν και είμαστε υπερ των ΑΠΕ πλέον προβληματιζόμαστε έντονα για την μη ύπαρξη μιας ουσιαστικής στρατηγικής χωροταξικής πολιτικής για τη χωροθέτηση ΑΠΕ η οποία θα καθορίζει τις λιγότερο ευάλωτες περιοχές (με γεωργικές, φυσικές, υδρευτικές κ.α. παραμέτρους) για τοποθέτηση τέτοιων έργων.

Οπόταν καταληκτικά θα εισηγούμουν πρώτα να διευκρινιστεί αν η ληγμένη άδεια εξετάζεται με ένα καθεστώς διαφορετικό από το να ερχόταν το έργο από το μηδέν.

Για σκοπούς δέουσας εκτίμησης έχω επιφυλάξεις για το πώς μπορούν συν αθροιστικά να επηρεάσει τα είδη καθορισμού και ειδικά τα πουλιά και την γειτνιάζουσα φωλιά της Αετογερακίνας.

Λεύκιος Σεργίδης

Εκτελεστικός Διευθυντής

<u>Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου</u>

Σε σχέση με την αξιολόγηση της Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης σχετικά με τη δημιουργία δυο φωτοβολταϊκών πάρκων στην Κοινότητα Σουσκιού της Επαρχίας Πάφου εντός της Ζώνης Ειδικής Προστασίας «Κοιλάδα Διαρίζου», αποστέλνω γραπτώς προβληματισμούς για το θέμα, οι οποίοι έχουν κυρίως να κάνουν με την έλλειψη εκτίμησης συσσωρευτικών επιπτώσεων από το συγκεκριμένο έργο σε συνάρτηση με άλλα έργα στην περιοχή.

Στη Μελέτη γίνεται αναφορά σε άλλα εγκεκριμένα σχέδια ή έργα στην περιοχή (συμπεριλαμβανομένου του Αιολικού Πάρκου Ορειτών, άλλων ΦΒ πάρκων, το Φράγμα της Σουσκιού κλπ.), αλλά δεν γίνεται μια συνεκτίμηση των επιπτώσεων στις προστατευόμενες περιοχές και τα είδη χαρακτηρισμού.

Επίσης, όσον αφορά την Αετογερακίνα (Buteo rufinus), που αποτελεί είδος χαρακτηρισμού τόσο της περιοχής ΖΕΠ Κοιλάδα Διαρίζου όσο και της παραπλήσιας περιοχής ΖΕΠ Χα Ποτάμι, σε παλαιότερες συζητήσεις στα πλαίσια εξέτασης προηγούμενου έργου στην ίδια περιοχή, το οποίο έχει λήξει, είχε γίνει αναφορά σε μια φωλιά του είδους σε απόσταση 850 μέτρων από την περιοχή του έργου. Δεν φαίνεται να γίνεται κάποια αναφορά στη μελέτη για την εν λόγω φωλιά.

Μάρτιν Hellicar

Εκτελεστικός Διευθυντής